Ч. 171 (11.424). Львів, пятниця 3. серпня 1928. Poastowa oplata zaplacono ryczaltem. Рік XLI.V

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописі не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Господарські труднощі СРСР.

Львів, 2 серпня 1928.

Не добре в большевицькому господарстві, не добре тому, що ніяк у ньому не сходяться кінці. А кінців тих дуже і дуже багато. Тепер стоїть СРСР перед немилою перспективою недороду. В Москві відбуваються наради фаховців у справі прослідження причини недороду. Торговельний білянс у ділянці закордонної торговлі вспів уже цього господарського року виказати на підставі дотеперішніх провізоричних підсумків аж 107 міліонів рублів пасивів. Европейська преса подає алярмові відомости з Амстердаму, що більшовицькі торговельні агенти закуповують на амстердамській збіжевій біржі великі маси американського (канадійського) збіжа. По інформаціям тієї преси більшовики роблять це тому, щоби запобігти евентуальній голодовій катастрофі у себе в звязку з недородом. Інші, а між іншим і московський кореспондент „Прагер Пресе“ Шром, кажуть, що амстердамські збіжеві маніпуляції більшовиків мають цілком інший підклад і стоять у тісному звязку з пасивним білянсом у ділянці закордонної торговлі СРСР.

Причиною пасивности білянсу закордонної торговлі має бути, на думку Шрома, та обставина, що більшовики не виконали своїх збіжевих експортових зобовязань з тої простої причини, що не мали що вивозити. І саме тому закуповують вони масово канадійське збіже на амстердамській біржі. Ці закупи не мають йти до СРСР, але у ті краї й на ті ринки, на яких більшовики мають свої зобовязання. Отже канадійським збіжем малиб комуністичні господарі покривати свої експортово-збіжеві зобовязання, щоби оминути конвенціональних кар, до речі незвичайно коштовних і болючих, за недотримання умов. Якщо це відповідалоб правді, то булоб у своїй помисловости та взагалі в соціялістичній господарці комуністів капітальним! Але в більшевиків це цілком не виключене.

Одначе річ не в тім, а в чімсь зовсім іншім. Коли минулі жнива, в яких не було недороду, не дали більшовикам змоги виконати своїх торговельних експортово-збіжевих зобовязань, то що буде слідуючого року, тобто після теперішних жнив, які реалізуються під знаком недороду? Без сумніву буде кепсько і тому більшовицькі господарники вже заздалегідь стараються лиху зарадити. Передовсім роблять вони умову з рільниками через кооперацію в тому напрямі, щоби вони обсіяли обовязково 5 міліонів гектарів поля озиминою і 10 міліонів гектарів яриною. На кожний гектар дістане рільник 8 карбованців позички на 6 відс. Цю позичку має обернути на уліпшення управи ріллі, на закуп найкращого насіння і на рільничі машини. В два місяці по жнивах обовязаний кожний умовившийся рільник з кожного гектара доставити кооперації або державним заготовчим урядам на 16 карбованців збіжа найкращої якости. Таким чином надіються більшовики зібрати по слідуючих жнивах за 240 міліонів рублів вибраного зерна. Одначе, щоби зрівноважити цей плян на те треба великих грошей, а більшовики їх не мають. В тій ціли розписали вони внутрішню позичку на т. зв. індустріялізацію, що повинна їм дати 500 міліонів карбованців. Чи дасть — не знати!

Все це, очевидно, музика будуччини. Але що діється тепер? Які настрої серед населення, особливож серед робітництва? Називаний уже московський кореспондент „Прагер Пресе“ Шром наводить в останньому свому дописі текст листа московських робітників з фабрики „Серп і молот“ до Калініна такого змісту: „Дуже часто чуємо ми тепер від наших товаришів-робітників такі заяви: Вже минуло майже 11 літ, відколи істнує радянська влада, а життя за той час зовсім не стало кращим. Ми дійшли вже так далеко, що не маємо ні білого хліба ні доброї муки. Всюди велика недостача матерій на убрання і білля, а навіть недостача соли. Всюди стоять великі хвости покупців у черзі“... Так написали робітники комуністи про своїх товаришів некомуністів до всесоюзного президента Калініна. Далі заявляють вони в листі, що не зважаючи на такі настрої своїх непартійних товаришів, будуть далі боротися за диктатуру „пролетаріяту“ і будуть інтензивно працювати над успішним проведенням внутрішньої позички на індустріялізацію.

Та в даним випадку „революційний“ ентузіязм робітників комуністів менше важний, бо він нічим не рівноважить того важкого настрою всього некомуністичного робітництва та й взагалі всього населення, який серед нього загніздився.

Під кінець 11-го року будування соціялізму найшлися комуністи серед великих господарських труднощів і не находять з них виходу. Апровізаційні труднощі, помітні у СРСР протягом кількох останніх місяців, є наглядним доказом на те, що комуністи входять у дуже важку та затяжну економічну крізу. Вона до тої міри серіозна, що проявляється вже на зовні новими уступками партії та уряду на користь сільського кулака чи куркуля. Це виявилося наглядно і на останньому зїзді Центрального Комітету ВКП та на засіданні Всесоюзного Виконавчого Комітету СРСР. Там відступлено від тез, проголошених у маніфесті з нагоди 10-ліття жовтневої революції про безпощадну боротьбу з кулацтвом та непманами. Економічна петля затискається над радянськими державниками чим раз то тісніше. Чи скинуть вони її зі себе скоро, покаже може й недалека будуччина.

Тиждень російських істориків в Берліні.

Хто і як репрезентував українську науку в тому тижні?

В днях між 7.—14. липня відбувся у Берліні заходами Німецького Товариства для студій над Східною Европою т. зв. „Тиждень російських істориків“ (Руссіше Гісторікер-Вохе), запрошених для цього з Совітської Росії. Це, може, й немалоб для українського громадянства якогось спеціяльного інтересу, якби не те, що в числі „російських“ істориків опинились також українські історики, і під прапором російської науки була репрезентована, як якась її галузь, наука українська. Залишаючи на боці, наскільки доцільно, з національного і наукового погляду, щоби українці виступали під такою фірмою, цікаво приглянутись тому, як була представлена українська наука на тому російському „тижні“.

Коли дехто з берлінських українців одержав в імени Товариства для Студій Східної Европи запросини на врочисте відкриття тижня, яке мало відбутися в салі урочистих засідань Пруської Академії Наук, то всім впало в око, що в числі російських учених стояли ще й такі ймення: „М. Грушевський, проф., член Всеукраїнської Академії Наук, Київ“, „М. І. Яворський, проф., Президент Українського Наукового Товариства і керманич історичн. відділу Маркс-Ленінського Інститута в Харкові“, і „проф. С. Семковський, керманич фільософічного відділу Українського Маркс-Ленінського Інститута в Харкові“. Тут-же стояло й імя проф. Пічети, Ректора Державного Білоруського Университету в Мінську. Отже виходило так, що поняття російського вченого обхоплювало й учених українських та білоруських.

Одначе проф. М. Грушевський не прибув. Як я довідався від компетентних німецьких чинників, не прибув тому, що не дістав дозволу на виїзд закордон. Не приїхав — з невідомих мені причин — і проф. Семковський. Натомісць у списку прелегентів згодом появилось нове імя: „Влад. Алекс. Юринець, проф., керманич соціольогічного відділу Українського Маркс-Ленінського Інституту в Харкові і представник Українського Комісаріяту Народньої Освіти в Раді Української Академії Наук“. Цих двох панів, Яворський і Юринець і взяли на себе завдання репрезентувати українську історичну науку в сонмі російських учених.

Відкриття відбулось, як звичайно в таких випадках, урочисто. З одного боку був присутній і виступив з привітальною промовою пруський міністр освіти д-р Бекер, з другого — радянський посол в Берліні п. Крестинський; говорили також: ініціятор і аранжер цілого того тижня проф. О. Геч, і проф. М. Покровський, як офіціяльний заступник російського комісаріяту народньої освіти. Певна річ, говорилося тільки за Росію, російську науку та російських учених.

Почалися самі виклади. Вони відбувались переважно в німецькій мові. Найбільший успіх мали лекції таких корифеїв російської історичної науки, як проф. Платонова (Ленінград) і проф. Любавського (Москва). Перший говорив про проблему російської півночі в новішій історіографії, другий про заселення великоруського центра. Інші лектори давали поняття про стан бібліотечної та архівної справи в Сов. Росії або-ж трактували ріжні спеціяльні теми з обсягу історіографії. Виклад проф. Пічети, який відносився до т. зв. волочної реформи на білоруських землях В. Кн. Литовського в XVI в., був чомусь названий „російська аграрна реформа в другій половині XVI. віку“.

Супроти старих, поважних, з европейським іменем російських учених українська наука була скромно представлена двома молодими вченими, правда, з пишними титулами. Один із них, проф. Яворський, виступив аж з двома лекціями, відчитаними одна по другій: „Результати українських історичних дослідів з рр. 1917—1927“ і „Західно-европейські впливи на ідейне формування соціяльного руху на Україні в другій і третій четвертині XIX в.“. Із першої лекції випливало, що фактично української історіографії до часів радянської влади не було. Правда, були деякі течії, наприклад „федералістична“ (?), репрезентована Грушевським, але фактично наукове розроблення української історії почалось аж тепер, в останні роки, і сконцентрувалось воно в Інституті Маркса-Леніна в Харкові. Проф. Яворський дуже побіжно згадав і про праці Академії Наук, але зате, не грішачи надмірною скромністю, аж девять разів покликався на свої власні праці, двічи покликався на свою „школу“ і тричі на праці своїх учнів. Згадав, правда, ще й акад. Багалія, котрий, мовляв, „вважає себе за марксиста, а марксистом не є“. Мабуть, слухачі цього викладу не могли не погодитись з лектором, що українська історіографія справді є наука дуже молода. З другого викладу слухачі могли довідатись про деякі уривкові факти про деякі соціяльно-революційні гуртки, територіяльно звязані з Україною, але якби всі слухачі розуміли українську мову, то моглиб безмірно більше, ясніше і систематичніше довідатись про те саме хочаб з кількох статтей, друкованих про ті справи в київській „Україні“ останніх 2—3 років.

Лекція проф. Юринця була на тему „Соціяльний процес в зеркалі української літератури XX. століття“. Цей виклад відріжнявся від викладу проф. Яворського тим, що був дуже гладко виголошений доброю німецькою мовою. Що-ж до того, наприклад, що українські письменники першої половини XIX. в., як твердив лектор, тому лишень виступали проти кріпацтва, що вони, як представники дрібно-поміщицької верстви, воліли мати вільні наймані руки, ніж працю кріпаків, то це діло погляду: очевидно, проф. Юринець, як марксист, вважав себе зобовязаним так а не інакше представляти розвиток ідей української літератури. Та про старі часи проф. Юринець згадав лише побіжно, натомісць через цілий свій двохгодинний виклад поучав терпеливу авдиторію про ті нові світила української літератури, які заблисли на нашому небозводі з запануванням марксизму. Це гармоніювало, певна річ, зі стараннями його товариша, проф. Яворського, показати перед німецькою публікою Україну як край дуже молодий, в якому культура і культурна робота розпочались дуже недавно, більше-менше з приходом туди професорів Яворського і Юринця.

Німецька публіка, в тому числі поважні професори й учені фаховці, слухали уважно, терпеливо, дещо занотовували. Дописувачі газет старанно записували зміст викладів. Потім у звітах часописів стояло, що в числі російських викладів були виклади і про Україну, і з тих викладів можна бачити, що є в цій молодій, нетоканій культурно країні, помі-

чаються вже деякі проблески культурної роботи; всьому цьому завдячує Україна благодатному впливові марксизму і школі професора Яворського. Що при тім думали німецькі вчені, серед яких є добрі фаховці від Сходу? Бог знає, що вони думали! В кожнім разі вони, як чемні господарі, думки свої тримали про себе, а гостями були дуже привітні, а в пресі тільки в однім звіті („Дайтше Алльгемайне Цтг.", ч. 326) нам довелося прочитати здивовання, „чому проф. Яворський властиво говорив про наслідки роботи тільки своєї школи, тимчасом як про прекрасно зорганізовану і також в Німеччині добре відому працю проф. Грушевського в Українській Академії Наук майже нічого не було сказано?"

Щоб читачі „Діла" мали повніший образ того, як на російському тижні була представлена українська наука, треба згадати, що одночасно з „тижнем" була відкрита в салях Державної Пруської Бібліотеки вистава: „Історична наука в Совітській Росії 1917—1927". Були виставлені ріжні книжки з обсягу історії. Вистава складалася з 16 відділів, серед них один (4-ий) називався буквально: „Історія національних меншостей в колишній російській імперії". І ось, мов на доказ, що ми під всяким оглядом є „меншістю", на дві великих салі з тисячами книжок стояла невеличка вітрина на чотири полички; з одного боку на цих поличках лежало кілька десятків українських, з другого — білоруських видань. З українських половина припадала на комплети журналів, таких як „Життя і Революція" та інші. В спеціяльно виданому катальозі українські книжки не виділено окремо, а подано всуміш з російськими. Образ і спосіб виставлення книжної продукції на Україні пасував до того, що про неї говорилось у викладах.

Свідок.

Англія і пакт Келльоґа.

Чемберлен про актуальні політичні справи.

Чемберлен виголосив на днях велику промову в палаті громад, в якій насвітлив відношення свого уряду до 4-ох справ, що цікавлять сьогодні увесь політичний світ: до справи розброєння, до мирового проекту Келльоґа, до єгипетських і китайських подій. Чемберлен підчеркнув змагання свого уряду до компромісового полагодження згаданих справ і до анулювання ріжниць у поглядах. Дальша співпраця із Францією заповідається дуже добре. Найбільш заінтересованою є Англія в ділянці военної фльоти. Англійська военна фльота має для Англії першорядне значіння з огляду на слабий чисельний стан її сухопутньої армії.

У відношенні до пропозицій Келльоґа Англія займає становище, яке їй диктують зобовязання в льокарненських договорах і Союзі Націй. Льокарненський трактат зобовязує своїх адгерентів до ділання на випадок агресії якоїнебудь із держав, що підписали трактат. Келльоґ у своєму мировому проекті признає право самооборони кожній державі на випадок чинної агресії чи інвазії другої держави.

Чемберлен сподієтьоя дістати від свого уряду уповноваження підписати пакт Келльоґа. Не пересуджуючи значіння цього акту, Чемберлен є тої думки, що цей проект є виразником волі усіх великих держав у справі війни. Вєеж таки не треба сподіватись надто багато від нього, щоб не прийшло потім розчарування. Пакт Келльоґа, який стверджує страхіття і жорстокости війни в повному розмірі узнає збройний конфлікт лише у випадку конечної самооборони. Значіння трактату, пропонованого Келльоґом, буде залежати не від формальних зобовязань Зєдинених Держав, але від того, як буде Америка ставитися в будуччині до поодиноких політичних подій.

Коли пакт Келльоґа зустрінеться з загальним одобренням і підтримкою, то не улягає найменшим сумнівам, що він успішно вивяжеться зі свого великого зобовязання — як найпевніша забезпека мира. В тому дусі і так розуміючи значіння мирового проєкту Келльоґа, англійський уряд зголосив свою участь у намаганні Зєдинених Держав довести до реалізації цього пакту.

Ще про наємного „ревелятора".

У 164 числі „Діла" появилася стаття п. н. „Наємний ревелятор". У ній подані подекуди не зовсім точно початки та дальша еволюція „дипльоматичної" карієри проходимця Е. Козія, що помістив свої „відомі" „ревеляції" про б. українське посольство в Берліні та про службу Вальдемараса, теперішнього премієра Литви. Пишучи про минуле Козія ми користувалися тими даними про нього, які можна було зібрати у Львові. Очевидно, що не могли вони бути ні найточнішими ні найправильнішими. Щойно по появі цієї статті дістаємо з добре поінформованих джерел певні дані про початки карієри того проходимця, що став тепер наємним „ревелятором" і охотився до ролі провокатора.

Отже Е. Козій попав фактично на службу українського посольства в Берліні не в часи гетьманства, але ще за часів Центральної Ради. Вальдемарас, як відомо, в українському берлінському посольстві ніколи не служив як і взагалі ніколи не був на українській державній службі. Неправдивим є і твердження Козія про те, немовто в українському посольстві ніхто не говорив по німецьки, бо по німецьки говорили тим знаменито В. Козловський, Хотько, Косаревич та інші. Але вертаймо до карієри Козія в посольстві. Отже гетьманська влада, заставши його на становищі урядника берлінського посольства як українця не звільнила його а залишила і навіть піднесла в ранзі за солідну тоді працю. Після гетьманства підніс уряд Директорії того самого Козія з урядовця 6-ої ранги до **charge d' affaires.** Тоді то йому перевернулось у голові, він почув себе дуже великим „дипльоматом" та пустився на „карієру", яка описана в названій вище статті „Діла". Це фактичне вияснення щодо карієри Е. Козія вважаємо за доцільне подати до відома в інтересах правди та історичної вірности.

Лемківщина.

З культурного і громадського життя в осередку Лемківщини. — Будова Народнього Дому в Сяноці та його призначення. — Кружок Р. Ш. — Сяніцька гімназія. — Українська і москвофільська середньошкільна молодь.

Над срібнолентним Сяном сталася вельми важна подія. Виділ Т-ва „Український Народній Дім" у Сяноці купив при кінці червня ц. р. у місті велику площу у прекраснім положенні. На ній має стати Український Народній Дім, а в нім буде приміщена **промислова школа** враз із бурсою для учеників цеї школи та робітнями, велика саля на театральні вистави і збори та кілька бічних кімнат, у яких певно знайдуть приміщення тутешні наші товариства. Коли спряжуться до спільної творчої праці всі лемки без огляду на стан тут у краю та в Америці, коли засвідчать ділом, грошевими жертвами, що розуміють ціль, яку криє в собі ідея будови Українського Народнього Дому у Сяноці, останнім закутку москвофільської темноти і деморалізації, то в короткім часі може станути у столиці Лемківщини — Сяноці не лише стилем гарний, але й незвичайно пожиточний, а ще більше потрібний з національних оглядів терем української культури. Він буде народньою кріпостю на заході, буде зорею, якої сяйво буде цілувати склони „Бескида зеленого, в три ряди садженого". Стане він близько тої гори, на якій у давну світлу минувшину стеріг західних меж української землі сильно укріплений замок князя Володаря, де стояв княжий терем, де пишалася палата перемиського єпископа, де стояла замкова церков. Нині всі ті свідки славної минувшини сяніцької землі не істнують. За те будуємо величавий монумент будуччині. На західних окраїнах нашої землі стане будівля, що своєю красою, оригінальністю свого призначення і значінням випередить всі подібні будови на нашій землі. Про вірне сповнення тих вимог подбає Виділ „Укр. Народ. Дому", якому проводить меткий ініціятор ідеї — о. кан. Константинович. Всім лемкам у краю і за границею слід знати, що на куплю площі під Український Народній Дім у Сяноці затягнено 1000 долярів позички, яка до трьох місяців мусить бути сплачена. Треба сейчас устроїти збірки та прислати гроші на цю ціль. Як нас інформують, треба звертатися з письмами і грошевими посилками по адресі: Лемківське Товариство „Український Народній Дім" у Сяноці.

Не менше живу та богату у додатні вислідн діяльність розвиває Кружок „Рідної Школи" у Сяноці. Богато труду посвячують йому голова проф. Володимир Чайківський та невиступимий секретар о. Степан Венгринович. Їх вірними товаришами праці та ревними прихильниками „Рідної Школи" є адв. д-р Жук у Буківську та адв. д-р Юліян Налисник у Кросні. Дуже вміло дібрана діточа бібліотека діточі забави, получені з кіновою виставою, прогульки, у яких бере участь коло 40 українських дітей, заснування Кружка „Рідної Школи" та **приватної української школи** у Завадці Риман. на присілку Абрамова, поважні збірки на коляду і писанку, придбання інвентаря, корисний стан фінансів кружка — це безперечні заслуги управи сяніцького Кружка. Одного требаб цьому Кружкови побажати, а саме, щоби зміг приступити до заснування української бурси та щоби вирвав нашу молодь зпід впливу москвофілів, які виховують її на яничарів.

У сяніцькій гімназії є на 501 всіх учеників — 96 „русинів", з того яких 70 українців, а решта припадає на москвофілів. На 132 учениці — приватистки є 22 „русинки", з того 12 українок, решта причисляє себе то до „малорусского" то до „великорусского" племени. Наші ученики становлять отже 1 пяту часть а учениці 1 шесту часть загального числа учеників (-ць). Це значний відсоток. Жалко, але треба ствердити, що наша інтелігенція та й взагалі свідоме громадянство зовсім не дбає про те, щоби шороку доставити свіжого контингенту учеників (-ць) тутешнім середнім школам. Коли дальше будемо так недбалими, то за кілька літ зовсім не буде української молоді у тутеш. середніх школах.

З уваги мабуть на значне число укр. молоді у тутеш. гімназії видала львівська кураторія на початку минувшого шк. року зарядження, щоби українську мову впровадити як обовязковий предмет навчання для всеї молоді без огляду на народність з тим, що до якогось означеного кураторією речинця могли родичі дитини заявити директорови, що не бажають собі, примусового навчання їх дитини української мови. Директор гімназії Цебуля вправді приняв до відома це зарядження кураторії, але щойно з початком II. півроку під натиском кураторії подав його до відома молоді, визначуючи речинець, в якім родичі могли складати свої спротиви. Коли до означеного речинця дуже мало родичів заявило, що не хотять своїх дітей вчити української мови, директор на власну руку всупереч зарядженню кураторії продовжив речинець для зголошеня таких спротивів. Тоді певно розведено агітацію і число охочих вчитися української мови значно зменшилося.

Москвофільська молодь не має ніякої ідеї. Так ученики, як учениці москвофіли сепаруються у школах від нашої молоді, а **між собою** говорять в школі — **по польськи.** Яблуко ніколи не покотиться далеко від яблуні. Які батьки, такі діти! А батьки звикли лизати лапи всякій владі.

Сяніцький.

Соколівка — свойому діячеві.

В 16-ліття смерти о. Володимира Кальби.

В дні 29. липня ц. р. плили тисячні маси народу всіми дорогами і горбками до Соколівки в Золочівщині, щоби зложити поклін в 16-ті роковини смерти свойого незабутнього діяча, о. Володимира Кальби. Його праця зазначилася на всіх культурних ділянках як у Соколівці, так і в околиці, а навіть сягнула і в Брідщину. Був це не тільки примірний душпастир, але й народній просвітянський діяч і примірний Сокіл-агітатор. Докинув свою цеглу-ініціятиву до будови памятника Маркіяна Шашкевича в Підлисю, до заложення Товариства ім. М. Шашкевича в Золочеві, а навіть став одним з тих, що в Бродах основали бурсу для шкільної молоді. Тож і не дивно, що память святкували не тільки доокoличні „Просвіти", але й „Соколи", які з тої нагоди відбули своє окружне Сокільське Свято.

Всі 11 сокільських гнізд з обох сокільських памянок: Соколівка й Ожидів, станули на Святі попри 6-тисячну масу народу в силі 287 осіб і трьох сокільських орхестр: з Красного, Олеська і Ниниць. Прибули Соколи з Ожидова, Юськович, Переволочної, Стовпина, Кут, Закомаря, Щенок, Олеська і Ниниць. Усіх витали сокільські побратими з Соколівки на сокільський лад разом з головою побр. Видрівськими.

В год. 10-ій рано в місцевій парохіяльній церкві відправив торжественну Службу Божу о. Цебровський в асисті 3-ох священиків. Співав гарно хор з Олеська під проводом учит. Мацюка. По Богослуженню відбувся величавий похід під памятник народнього Діяча, здвигнений минулого року вдячною Соколівкою. Тисячі народу залягли весь цвинтар. Довкола могили уставилися почесні сокільські чети. Повагу Свята оживлювали народні строї, що зливалися з блакитом неба і зеленю піль.

По жалобнім „Вічная память" слідували промови від тих установ, в яких покійний Діяч працював. Від Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича підчеркував д-р Ваньо працю о. Вол. Кальби для здвигнення монументального памятника М. Шашкевичеві і заснування Товариства його імени. Потім промовляв посол Целевич від Української Парляментарної Репрезентації. Д-р Жолнірчук від Управи Бурси в Бродах зазначив вдячність громадянства для пок. Діяча за оснування бурси для молоді. Від „Просвіти" промовляв п. Чучман, а відтак громадянин-селянин підніс заслуги о. Кальби на полі уліпшення народньої господарки. Побр. Т. Білостоцький промовляв від Сокола-Батька, згадуючи працю покійника як сокільського організатора з тих часів, коли сокільство щойно розвивало свої крила. Після його промови тричі понеслось сокільське „Слава" від Соколів у його честь. Накінець іменем Комітету зложив поклін Тіням заслуженого Діяча п. Видрівський і приріх, що діла його стануть напрямною для цілої околиці, як нам дальше вести працю. Відтак вписувалися учасники до „Памятної Книги" і треба було бачити ті мозолисті руки, які невміло вписувалися і складали власним потом запрацьовані жертви на прикрасу і тревалу огорожу памятника.

Після того Соколи пішли на пробу руханкових вправ, а громадяни на віче, де складав посольський звіт посол В. Целевич

Пополудні на поклик орхестр ішли сокільські чети на площу вправ. Тому, що місцеві наші товариства не мають своєї площі, руханковий виступ відбувся на площі в середмістю, яка дуже на це надавалася. Сотня Соколів (97) обвела списами великий прямокутник, який обляглии видці. Упорядкувалися жіночі чети і під згуки орхестри виступили до вправ. Вправи вільноруч виконали Сокілки з Олеська (25), одіті в міський однострій доросту, а відтак Сокілки в народній ноші (57) виконали вправи вільноруч і хоруговцями. Опісля 103 Соколів виступило до вправ вільноручних, а по їх скінченні виконало 97 Соколів вправи списами. Добре виконання вправ, бодра постава і карність сокільських рядів викликували одушевлення видців, які завзято оплескували вправляючих.

При кінці побр. Псюрський перед зібраними відділами здав звіт зі Свята представникам Сокола-Батька, які від сокільської централі висказали признання вправляючим, взиваючи Соколів до дальшої витревалої праці. Понісся могутній клич: „Гаразд" і орхестра заграла „Боже великий єдиний", на чому свято закінчилося.

Почали розходитися сокільські товариства, деякі фірами, а інші пішком і з усіх сторін неслася могутня сокільська пісня. Соколи сповнили свій обовязок, щоби вже в неділю дня 5. серпня знов злетіти на Підлиську Гору та поклонитися Маркіянові Шашкевичеві.

Відгуки недавно минулого.

Свято старшини б. 24 п. п. в Кльостернайбургу.

Всіх б. старшин-українців б. австрійської армії, а передовсім старшин 24 п. п. (коломийського), зацікавить напевно вістка про свято старшин б. 24 п. п. в Кльостернайбургу біля Відня, яку ми подаємо за віденським тижневиком „Oesterreichische Wehrzeitung" (ч. 26). Для пояснення згадаємо, що колишній 24 п. п., стаціонований у Відні, складався в 90% з українців (наших гуц-

ків) і виступав у рядах австрійської армії як один з найчистіших українських полків. Відділи 24 п. п., що відходили з кадри на фронт, були постійно під українськими національними прапорками. Всі радовики і старшини носили українські відзнаки не виключаючи й старшин неукраїнців, а деякі наші старшини вводили вже поволи навіть українську мову в нижчих відділах того полку. Словом: Це був полк, в якім українське національне почування горіло дуже сильно, в якім український елемент ставав чимраз певніше паном положення і який пізніше в українській визвольній війні відограв немаловажну ролю.

Отже колишні старшини 24 п. п. улаштували недавно в прегарній монастирській церкві у Кльостернайбургу під Віднем, яку знає кожний українець, що був хоч трохи довше у Відні, велике свято в честь полеглих членів того полку. Свято влаштовано в роковини геройського діла, довершеного 4-тим курінем 24 п. п. на австрійсько-італійськім фронті здобуття гори Арментерра. Згаданий курінь, зложений майже в цілости з українців із Коломийщини, по завзятих боях, що тревали повних шість днів (15—21 травня 1916), увільнив хребет Арментерри від італійців.

У святі, що тревало цілий день, взяли участь делегації численних австрійських товариств, студентських корпорацій, як також богато представників австрійського наукового і політичного світа. Комендант геройського баталіону полк. Найвірт був теж на святі. У численних промовах підносили всі бесідники велику хоробрість жовнірів-українців. Передовсім полевий курат кан. Ерг Урбан і сам полк. Найвірт, віддаючи поклін погиблим героям, підчеркували з натиском, що славу здобув собі IV. курінь завдяки жертвам крови і великій хоробрости українського вояцтва.

Після богослуження, промов і складання вінків на памятку в честь погиблих (були вінки від б. старшин і підстаршин 24 п. п., від нинішньої союзної армії австрійської республики, від організації „Frontkämpfer“, від міста Кльостернайбургу — зложив посадник того міста, від численних товариств б. учасників війни, від студентських корпорацій і т. д.) відбулася дефіляда війська і всяких корпорацій. На тому й закінчилося це свято, що зробило на всіх його учасників незвичайно глибоке враження.

Всі українські діти до української школи! — Хто минає рідну школу і посилає дитину до чужої школи, той ворог своєї дитини й української нації!

Останні вісти.

ПОЛЬЩА ПРОПОНУЄ ЖЕНЕВУ МІСЦЕМ ПЕРЕГОВОРІВ З ЛИТВОЮ.

В найближчих днях буде вислана відповідь польського уряду на пропозицію Вальдемараса про відновлення польсько-литовських переговорів дня 25. серпня в Кенігсбергу. Польський уряд запропонує перенести засідання до Женеви і призначити його 30. серпня з тих мотивів, що міністр Залеський не міг би раніше взяти участи в конференції, маючи важні справи, звязані з вересневою сесією Ради Ліги Націй.

ПЕРШЕ ПО ЗАГОВОРІ ЗІБРАННЯ СКУПШТИНИ.

Дня 1. серпня відбулося перший раз від часу заговору засідання скупштини. Президент парляменту Періч в острих словах осудив в імени скупштини заговір і висловив жаль з приводу утрати двох цінних членів парляменту. Періч висловив теж побажання трьом раненим хорватським послам якнайскорше вернути до праці. Зараз по промові засідання закрито. Слідуюче засідання відбудеться 2-го ц. м. Опозиція була представлена тільки в особах послів німецьких фракцій.

ПОГОЛОСКИ ПРО ОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ХОРВАТІЇ ВІД ЮГОСЛАВІЇ.

З Білгороду подають, що 1-го серпня в 11-ій годині перед полуднем відбулося тайне зібрання демократичної партії. Загально думають, що хорватські посли винесуть ухвалу в справі відірвання Хорватії від Югославії. Обі краї мала би лучити тільки персональна унія. „Загребські Новости“ пишуть, що Хорватія дійшла до переконання, що відносини між Загребом і Білгородом повинні бути урегульовані шляхом ревізії конституції.

ЛАТВІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІДКЛИКАННЯ СУДАКОВА.

З Риги доносять, що латвійський уряд звернувся до совітського уряду з домаганням негайного відкликання совітського військового аташе Судакова. Недавно секретар Судакова Лянґе був арештований під закидом провадження шпіонажі на користь Росії і відставлений до границі.

СРСР ХОЧЕ РЕГУЛЮВАТИ РОСІЙСЬКІ ДОВГИ В АНГЛІЇ.

Як подають з Льондону велику сензацію викликали намагання російських банків, маючих відділи в Льондоні, розпочати совітсько-англійські переговори в справі урегулювання російських довгів у відношенні до Англії. Репрезентанти тих банків заявили, що совітський уряд уповажнив їх розпочати переговори з огляду на те, що Росія хотіла би урегулювати свої довги в Англії. Англійський уряд думає, що СРСР потребує конечно англійських кредитів і тим способом хоче їх осягнути.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Мій бідний товариш.

На вулиці підійшов до мене мій шкільний товариш.

— Сервус, як ся маєш, що чувати?!

— Що чувати — відповідаю, от біда бідою поганяє.

Товариш оглянув мене від ніг до голови.

— Добра біда, коли ти такий вистроєний.

Тепер з черги я сам подивився на себе. І справді! Побачив, що моє убрання не таке ще страшне, як запевняють мене в редакції.

— Відки ти такі гроші маєш? — питав мене далі.

Що було відповісти?! Що ні звідки!?... В такім разі, яким чудом прийшов я до такого елеґантного одягу?

Непомітно закриваючи латку на рукаві, зробив я таємничу міну і відповів:

— Цього тобі не можу сказати.

— Якась „почта“! — підморгнув товариш і поклепав мене по рамени. — Признаюся, що в мене не знайшлосьби стільки відваги!

Я глянув на нього і тепер щойно запримітив, що мій товариш дуже зле представляється. Сорочка кричала о пімсту до прачки, краватка згадувала добрі часи, коли ще була панчохою, черевики задерли носи, як новевибраний посол, з убрання... Жакет перероблений на спортову блюзу, штани, колись здається гранатові і не поплямлені.

Мені жаль стало мого бідного товариша. Який був бідака в гімназії, такий остався й досі. Я знав, що він покінчив права, але що значить нині патент, коли нема посади! Десь певно голодний, як вовк.

— Друже, ходи зі мною на обід — запропонував я зі сльозами в голосі.

Товариш замявся.

— Я... дуже радо... але знаєш... такі тепер часи...

— Нічого. Я заплачу.

— Ні, я не можу тебе натягати...

— Яке тут натягання. Дурний обід?!.. Мижи дрецінь товариші! А якби я так не мав.

Пішли ми.

Я вибрав дешевий ресторан, бо ця пятка, яку дістав у задатку на браму була одинокиим моїм грошем.

— Ах! знаєш — говорив між одною і другою стравою товариш, — я так хотів запренумерувати собі „Зизу“, але щож не можу. Так само в члени „Червоної Калини“ вступив би... Коли нема звідки! Сотина не може собі чоловік позволити видати.

— Розумію — сказав я сумно, згадуючи власну долю. — Але як ти живеш, з чого перебуваєш?!

Товариш махнув безрадійно рукою.

— Адвокатую, чоловіче — зітхнув тяженько.

— Ну! То ти все таки добре виймеш! Але дивне, що тобі канцелярія так мало несе! Скільки менше-більше маєш місячно?

Товариш довго не міг відповісти, Спершу само запхав собі губу кавалком. Сердився тільки так жалісно, що я резиґнував уже з його відповіди.

— Не було ще місяця, щоб я мав більше як чотири тисячі — сказав, нарешті проковтнувши мясо.

Я своїм вухам не вірив. Чотири тисячі?! Щож це? Хіба він з мене кепкує?

— Ха-ха-ха! Знаменито! Ти забавний хлоп, люблю таких.

— Даю тобі слово чести, що не брешу. Ні одного місяця ще не мав більше.

Я збаранів.

— Якто? Справді... **Чотири тисячі?!...** І ти не можеш собі убрання справити?

— Не можу. Минулого року мусів купити двацять моргів поля. За всяку ціну мусів. Цього року давав новий дах на камениці.

— То ти й каменицю маєш?

— Маю — відповів сумно, — але що то за камениця? Буда! Сам скажи: Що за десять тисяч долярів може бути?

Мене порвала скажена лють.

— Платити! — рявкнув я на подружника.

А звертаючись до нього:

— Вибач, але я маю засідання.

— Прошу дуже, прошу — відповів доїдаючи лакомину.

Я вибіг на вулицю, кусаючи пястуки. Ах! З якою приємністю стлук би дене-будь і позвав себе бити...

Але нащо люди мають довідатися, що я позбувся розуму!?..

Галактіон Чіпка.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·87·25—8·87·75, канадійський долар 8·81·50—8·81·75 чеська корона 0·26·50—0·26·70 австрійський шілінг 1·25·50 1·25·80 румунська лея 0·05·50 0·05·75 француський франк 0·34·30 0·35·00, швайцарський франк 1·71·50—1·72·80 фунт штерлінгів 43·40·00 43·70·00, радянський червінець 25·50—27·50.

Золото: 20 корон 36·50·00—36·75·00 20 франків 34·50·00—34·80·00, 20 німецьких марок 42·40·00—42·70·00, 10 російських рублів 47·00·00—47·50·00.

Срібло: Австрійська корона 0·67·00—0·68·00 5 австрійських корон 3·46·00—3·52·00, австрійський фльорен 1·71·00 1·78·00 російський рубель 2·28·00—2·93·00 копійки за рубель 1·43·00—1·48·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 54·50—55·50 пшениця селянська 53·00—54·00 жито галицьке 45·75—46·25, ячмінь галицький броварняний 41·00—42·00, ячмінь на живо 43·50—44·50, ячмінь пастівний 35·25—36·25 овес галицький 48·50—49·50, кукурудза румунська 44·00—44·50, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 65·50—70·00, фасоля колірова 48·00—50·00, фасоля краса 60·00—65·00, горох ців-Вікторія 63·00—68·00, горох пізьний 52·00—57·00, бобик 40·00—41·00, мішанка пастівна в зерні 00·00, вика 32·00—35·00, сіно солодке крабове прасоване 14·00—15·00, солома прасована 5·00—5·25, гречка 46·50—48·50, льон 71·25—73·25, дубівь синій 21·00—22·00, ріпак озимий 71·00—73·00, мука пшенична 30 прц. 90·00—90·00, мука пшенична 50 прц. 80·00—80·00, мука житна 65 прц. 71·00—71·00, грисік кукурудзяний 67·00—70·00, мука кукурудзяна 49·00—51·00, отруби житні 28·75—29·25, отруби пшеничні 24·50—25·50, крупи гречані 89·00—91·00 пшоно 85·00—87·00, крупи ячмінні 66·00—68·00, пенцак 64·00—66·00, просо краєве 47·00—49·00 макухи льняні 49·00—50·00, конюшина краєва 220·00—250·00, мак синій 115·00—125·00, мак сивий 92·00—102·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·65—1·70, мішки ужиткі добрі 1·25—1·30.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі Івана Франка треба посилати до Централбанку, Львів, Ринок ч. 10, І. пов. на щадничу книжечку ч. 79.10.

НОВИНКИ

— **На волі!** В суботу 28. ц. м. випущено на волю з слідчої тюрми в Бриґідках (вул. Казимирівська) всіх тих, що були арештовані у звязку з нападом на почтовий уряд при вул. Глибокій і не ставлені перед наглим судом, себто п. Романа ..., п-у Олену Красевську і п. Качмарського, п. Володимира Бобова. Звідані є тепер тільки під поліційним доглядом і мають відповідати, звичайно взагалі будуть потягнені перед суд з вільної стопи.

— **В Бриґідках сидять** не тільки всі чотири засуджені в доразовому суді, але також Сеньків і Штовало. Зауважимо, що останній, щодо вини якого суд не мав певности, має вийти також на волю і відповідати евентуально з вільної стопи.

— **Львівська хроніка.** Мурарський помічник Теберда зламився на замкову торбинку. За це дістався до арешту. — Через отверте вікно дісталися невідомі злодії до помешкання Карла Гомоли при вул. Вербовій, забираючи зі собою річи вартости 1000 золотих. — Менше щастя мав 17-літній Морбербавм, який намагався витягнути 15 зол. з кишені свойого земляка Штольценберга. — Вибухнув ґранат у фризієрському закладі Стоїнського при вул. Леґіонів. Поважніших на слідків не було.

— **Доля львівських театрів.** Долю Малого Театру поділив уже також і міський „Театр Новин“ у Львові. Староство гродське, провіривши стан будинку, в якому є поміщений згаданий театр, рішило його замкнути з огляду на публичну безпеку. Театр має лише один вузький вхід, що з огляду на недалеку ґалізію і можливість пожежі може потягнути за собою грізні наслідки. „Слово Польске“ зазначає, що пересення „Театру Новин“ причиниться до компромітації Львова підчас недалеких „Східних Торгів“.

— **„Вічний“ лет Кубалі й Ідзіковського.** Француська преса починає вже кпити собі із лету Кубалі й Ідзіковського. Щоденник „Парі Міді“ пише: „Польські летуни, не зважаючи на чудову погоду над Атлянтійським Океаном, не стартують і ждуть, невідомо чого...“

— **Трагічний кінець польського лету.** Лет польських летунів із Варшави до Багдаду покінчився трагічно. При осіданні літак зачіпив за підвищення, збудоване для охорони перед повінню, перевертаючись до гори колесами. Один з летунів поручник Шальє, згинув майже моментально. Інші легко ранені.

— **Алькоголь подорожів.** Від 1. серпня ц. р. обовязують нові ціни на боґу: 1 літр 95 проп. боґу — 12.50 зол., пів літри 6.30 зол., чверть літри 3.20 зол.

— **Перегони на човнах і радіо.** Німецька радіостація „Функ-Штунде“ в Берліні задумує передавати через радіо перегони реґат, які відбудуться того місяця в Ґріно. Слухачі радіо будуть чути кожний удар веслом і плюскіт води. Такий самий експеримент перевела вже минулого року англійська радіостанція.

— **Поворот ген. Нобіле.** Величезні товпи народу привитали ген. Нобіле по його приїзді в Трієст величавою овацією. Проф. Беговчек (чех) боронить гаряче ген. Нобіле перед представниками преси. Нобіле виїжджає тепер на село, де займеться упорядкуванням записок. Він має намір приготовити два великі твори, в яких старатиметься представити цілу виправу в правдивому світлі. Рівночасно шведські учасники експедиції були на авдієнції у короля Густава. Кап. Люндборг у своїй промові перед великими товпами народу дементував теж упередження до ген. Нобіле.

— **З постійної хроніки.** В Торуні засудили на смерть Віктора Бовіна за вбивство летуна Левандовського, що довів поліції про крадіж зброї Бовіном у Ґрудьондзу. Спільника Бовіна засудили на 7 літ тюрми. — В поїзді недалеко Белза вкрали одному пасажирові 1500 долярів і дорогоцінности вартости 1000 золотих. — В лісі між Хмільовим і Майданом напав озброєний бандит на селянина з Дубровиці. Зрабувавши 210 золотих, утік. — Біля Кросна арештували бандита Пузхлопца за напад і грабіж. — На радянсько-польській границі застрілили пачкаря Пінхаса Гебеля. Граничні сторожі не могли погодитися, до котрої з них належить убитий, що головою лежав на польській, з ногами на рад. стороні. Справу рішили в той спосіб, що труп убитого, який мав у підошвах схованих 1.800 долярів, перетягнули на свій бік більшевики.

— **Як умер Мальмгрен.** Дзаппі, товариш Мальмгрена у трагічній мандрівці по полярних ледах, після катастрофи задержався в переїзді через Швецію у Штокгольмі, щоб передати матері Мальмгрена деякі річи від покійного сина. При тій нагоді Дзаппі описав хід нещасної мандрівки, підчас якої згинув Мальмгрен. Не угаває сумніви — говорив Дзаппі — що Мальмгрен зразу переціняв свої сили. Дзаппі ... ... не міг більше терпіти, ... собі. Причина лежала мабуть у тому, що Мальмгрен одинокий здавав собі ... справу з трагічного положення експедиції. Він ... ..., щоби лиг у світове ... ... Паціснтка ... ...

з набрезлих пальців. Горячі намови товаришів-мандрівників нічого не помогли. Дзяпі разом з іншими учасниками мандрівки виратував український летун Чухновський шойно за місяць.

— **Ріжні вістки.** В німецькій військовій поставі викрили велику ошуканчу аферу, яка розтягається на ширші круги. Слідство ствердило співучасть деяких французьких банків. — У порті Ле Гавр, у Франції, страйкують моряки. Кораблі, які випливають з порту, мусять звертатися за залогою до військової маринарки в Шербургу. — Артур Шніцлєр важко занедужав із жалю по втраченій доньці. — В округжньому леті малої антанти візьме участь 8 польських летунів, які вже виїхали до Праги. — В меті диском на Олімпіяді в Амстердамі осягнула перше місце польська легкоатлетка Конопацька.

— **Катастрофи й нещастя.** В Константинополі вибухла пожежа одної з дільниць. Від 1911 р. не було в Константинополі такої великої пожежі. — На Дунаю під Віднем втопився на днях довголітній світовий рекордист у плаванні Трайбтнер, на очах родини, що безрадно в розпуці стояла на березі. Лікарі пояснюють трагічний випадок серцевим ударом. — Під Лодзею зударився товаровий поїзд із маневруючою льокомотивою. 7 осіб ранених. — В Татрах горить ліс. — В Криниці вдарився головою до залізн. мосту один цикліст так сильно, що дістав потрясення мозку. — В деяких селах добромильського повіту впав сильний град, який поробив великі шкоди в збіжу. Підчас бурі, яка шаліла над Старим Самбором, знищив град збіже й огородовину в селі Тихій.

— **Самовбийства.** З нещасної любови хотіли покінчити з життям 3 особи, в тім 2 жінки; з біди одна. — Біля Львова кинулася під переїзджаючий потяг 80-літня вдова Войтишинова. Згинула на місці.

— *Виїзджаю 4-го, а верну 31-го серпня.*

1—2 *Д-р БЕРЕЖНИЦЬКИЙ.*

Театри.

Міський великий театр.

2-го г. 7·30 веч. „Веселі куми з Віндзору“ опера.

3-го г. 7·30 веч. „Страшний Двір“, опера Монюшки, дириґент Лев Туркевич.

Міський „Театр Новин“.

Зачинений.

КІНА.

„Аполльо“: „Сповідь“ і „Пісня молодих змислів“.
„Байка“: „Хата за селом“.
„Лев“: „Небезпечна дівчина“.
„Палас“: „Дім примар“.
„Фатаморгана“: „Любовниця“

Дописи.

ЗОЛОЧІВ (Золочівщина в ювилейнім році). Цього року Золочівщина святкуватиме 50-ліття істнування Філії Т-ва „Просвіти“. Дня 1 листопада 1878 р. відбулися перші загальні збори Філії „Просвіти“ в Золочеві, отже пів сотки літ тому. За той час „Просвіта“ розрослася у величаву організацію в Золочівщині, бо майже в кожній громаді повіту є читальня „Просвіти“. По стільки роках просвітньої праці в повіті треба нам не лише з вдоволенням приглянутися вислідам дотеперішньої праці, але ювилей такого активного товариства, яким є „Просвіта“ і її філії, вимагає нової ідеї, над зреалізованням котрої мадиб попрацювати ті діти часу, котрі цей ювилей святкують. Бо інакше ювилею „Просвіти“ не можна собі подумати. Тому для звеличання свята та вшанування памяти фундатора бурси Філії „Просвіти“, бл. п. Григорія Кузьмин, Філія приступає до будови бурси на 120 питомців. Золочівська Філія „Просвіти“ належить до перших філій і є найстаршою філією в краю. В золочівському повіті засновано перші читальні „Просвіти“. Деякі з тих читалень, як ось читальня „Просвіти“ в Жуличах 15. липня ц. р. відбула ювилейне свято 25-ліття свого істнування. Згадане свято в злуці з посвяченням памяткового намогильного хреста в честь героїв, що впали за волю України, перемінилося на народню маніфестацію і полишило серед учасників незатерте враження. Як бачимо, то читальня „Просвіти“ в Жуличах злучила ювилейне свято „Просвіти“ з посвяченням памяткового хреста, який, стоячи на високо висипаній могилі, буде завсіди пригадувати майбутнім поколінням за що згинули наші молоді борці. Отже самим зрозуміли самі, що ювилей без тревалого діла, що має свою вагу для виховання народу, не був би на часі. Зазначимо, що ювилейне свято в Жуличах є підготовкою до великого свята, 50-ого ювилею Філії в Золочеві. Представники просвітного життя нашого народу в повіті, деких обєднує вид.і Філії „Просвіти“ в Золочеві, розуміють, що гідно відсвяткуємо це велике повітове просвітянське свято тоді, коли якнайбільше з'лизимося до реалізації нашої ідеї: вибудування бурси, яка сталаб розсадником національного виховання серед студіюючої молоді. Ювилей філії мусить відбутися в роковини перших основуючих зборів філії, себто 1. листопада п. р. Над організацією цього свята слід застановитися вже нині всім товариствам в повіті й поодиноким громадянам, у кого лише бє українське серце. Всі читальні „Просвіти“ певно являться на святі з свідомим і зорганізованим громадянством повіту та своєю масовою участю докажуть, що дотеперішня праця філії видала свої овочі. Цей памятний день треба буде якнайтісніще звязати з будуччиною. Тому тогож таки дня філія „Просвіти“ в Золочеві поставить угольний камінь під будову бурси. А над довершенням будови цеї народньої твердині в повіті має попрацювати ділом, складаючи жертви на ту ціль, кожний свідомий і правдиво ідейний член нашого повітового громадянства. З окремим апелем звертаємося до бувших питомців золочівської бурси, які вже нині є на становищах, щоби причинилися щедрими жертвами до збудування дому бурси, який буде говорити грядучим поколінням про діла предків. Час летить скоро — всі до діла! — **Виділ Філії „Просвіти“ в Золочеві.**

ЗБОРІВЩИНА. (Організаційний і вічевий рух). Дня 12-го липня ц. р. відбулося у Вертелці зборівського повіту справоздавче віче сенатора Миколи Кузьмина. Салю Читальні заповнили переважно молоді громадяни, багато ізза браку місця мусіло стояти в сінях і під вікнами. Головою зборів вибрано через акламацію місцевого адміністратора о. Івана Боднара. Сенатор Кузьмин представив у своєму звіті дотеперішню діяльність Української Парляментарної Репрезентації, обговорив наше політичне положення і завізвав присутніх до солідарности та єдности. Віче покінчив коротким словом о. І. Боднар, підчеркуючи, що тільки в рядах Українського Нац.-Демокр. Обєднання і під його жовто-блакитним прапором дібється наш нарід до крашої долі. По вічу збирав сенатор Кузьмин потрібні для Парл. Репр. матеріяли. Село Вертелка належить до тих, де шойно після війни заложили кооперативу, а шойно того року Читальню „Просвіти“. Почин до організаційної роботи на всіх ділянках дав о. Іван Боднар, завдяки йому майже ціле громадянство Вертелки віддало свої голоси на національну листу нашої партії. Вертелка ніяк не може добитися до того, щоби в селі була школа, бо шкільна влада ніяк не хоче відновити українську школу, яка тут була перед війною. Багато доскулює селянам місцевий лідит Ценскі і його посіпаки. Він на всі заставки мститься за вибори і як може докучає українському населенню Вертелки.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. Панаса Карабіневича.

Седзіж:
3.VIII. Циганка Аза.
4.VIII. Гейша.
5.VIII. Маруся Богуславка.

Долина:
6.VIII. Казка Старого Млина.
7.VIII. Маруся Богуславка.

Брошнів: 8.VIII. Маруся Богуславка.
Рожнітів: 9.VIII. Маруся Богуславка.

Перегінсько:
10.VIII. Гейша.
11.VIII. Вихрест.
12.VIII. Маруся Богуславка.

Подяка. Підписаний Виділ складає щиру подяку П. Йосифі Шустакевичевій в Detroit за се, що занялася збіркою на р іч Сирітського Захисту в Тернополі як також слідуючим Жертводавцям, що на Її руки зложили свої жертви. По одному долярови: О. Л. Сембратович, Шустакевичі, В. Сербай, А. Микитюк, М. і Ф. Фербеї, В. Бабій, С. Олійник, Й. Томків, Теодор Мулик, М. Скубова, І. Козіброда, О. Яремчук, А. С. Тимочко, Д-р А. Т. Кібзей, Р. Стислоцька, М. Федитник, І. Федорів, С. Голуб, Музичка; по 50 цент.: І. Куцій, М. Семенюк, В. Свачин, А. Решновецький, Т. Крохмалюк, М. В. Паюк, Д. Коломийчук, І. Сидор, А. Б. Робінсон, М. Войтович Антонів, М. Бендина, А. Патра, Андрушко, Колодій Олія, Г. Кравчишин, П. Бендина; по 25 цент.: Радецька, Е. Охітва, М. Л., І. Волошин, А. Котович, Нель Гольт, М. Баранецький, Е. Ресмак. — За Виділ Філії Українського Краєвого Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю в Тернополі: Іван Боднар, голова. О. Степан Колянківський, секретар. 179 1—1

Студії у Високій Технічній Школі у вільному місті Данціґу. У Техніці в Данціґу є такі відділи: 1) загальних знань (приблизно відповідає природничо-математичному виділові фільософії); 2) хемічний з підвідділом геольоґії; 3) архітектурний; 4) будівельний (т. зв. загальна інжинірія: будівництво сухопутне, водне, залізниць, залізні і залізно-бетонові конструкції, мірництво та розбудова міст); 5) машиновий; 6) електротехнічний; 7) корабельний: а) будова кораблів і б) будова корабельних машин; 8) летунський (будова літаків). У всіх виділах студії тревають найменше 4 роки (8 семестрів); крім цього на виділі 3 і 4 вимагана практика шість місячна, на 5, 6, 7 і 8 — практика однорічна (з того шість місяців безперервно). Зокрема по найновішому розпорядку на виділі 5 і 6 (машиновий та електротехнічний) (вимагана шістьмісячна практика перед приняттям у техніку. По 4 семестрах можна здавати перший державний іспит. (Diplom Vorprüfung), по 8-ох вислуханих семестрах — дипльомовий іспит. Примусових річних іспитів нема. Оплати виносять прибл. 70 (сімдесять) долярів на один семестр. Звільнень від оплат нема. На прожиття треба від 14 (чотирнацять) долярів у гору місячно. Вписи до 30. жовтня. Приймають з матурою гімназійною. До впису потрібні: свідоцтво зрілости в оригіналі та в авторизованому німецькому перекладі, власноручний опис життя, прохання про приняття та свідоцтво моральности о скільки петент по матурі більше як рік не був вписаний у ніякій високій школі. — Програму студій з точними даними можна буде одержати в ціні 2 зол. від половини серпня. Звертатися на адресу: Verbindung Ukrainischer Studenten „Osnowa“, Technische Hochschule, Danzig.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів Ринок ч. 10